

Η Κοίμησις και η Μετάστασις της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Αρχιμανδρίτης Θεολόγος Αλεξανδράκης, Αν. Διευθυντής Ιδρύματος Ποιμαντικής Επιμόρφωσης Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Προϊστάμενος Ι. Ν. Αγίου Αντωνίου Άνω Πατησίων.

**Εν τη γεννήσει την παρθενίαν εφύλαξας, εν τη κοιμήσει τον κόσμον, ου κατέλιπες Θεοτόκε, μετέστης προς την ζωήν, Μήτηρ υπάρχουσα της ζωής, και ταις πρεσβείαις ταις σαις λυτρουμένη, εκ θανάτου τας ψυχάς ημών.
(Απολυτίκιον της εορτής Κοιμήσεως της Θεοτόκου Ἦχος α΄.)**

Ο Αύγουστος είναι μήνας για το Ορθόδοξο γένος μας αφιερωμένος στην Παναγία μητέρα μας όπου τα πάντα κατακλύζονται από την χάρη της, εξαιτίας της μεγάλης Θεομητορικής εορτής της κοιμήσεως και της μεταστάσεως της Υπεραγίας Θεοτόκου. Μέσω των καθημερινών ακολουθιών και των παρακλητικών κανόνων επιβεβαιώνεται για μια ακόμη φορά ο λυτρωτικός χαρακτήρας της χριστιανικής πίστης, καθώς τιμάται η μητέρα του Χριστού που είναι μητέρα όλων μας. Στο Απολυτίκιο της Κοιμήσεως της Θεοτόκου αποτυπώνονται μερικές πολύ χαρακτηριστικές πτυχές της θρησκευτικής σημειολογικής σημασίας της ζωής και της κοίμησης της Θεοτόκου. Μάλιστα ο τόνος του Απολυτικού είναι θριαμβευτικός και μεγαλοπρεπής συμπλέοντας από-

λυτα με το σπουδαίο γεγονός της εορτής, το οποίο προκαλεί ένα σύνολο ανθρώπινων συναισθημάτων.[1]

“Εν τη γεννήσει την παρθενίαν εφύλαξας· εν τη κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες Θεοτόκε”:

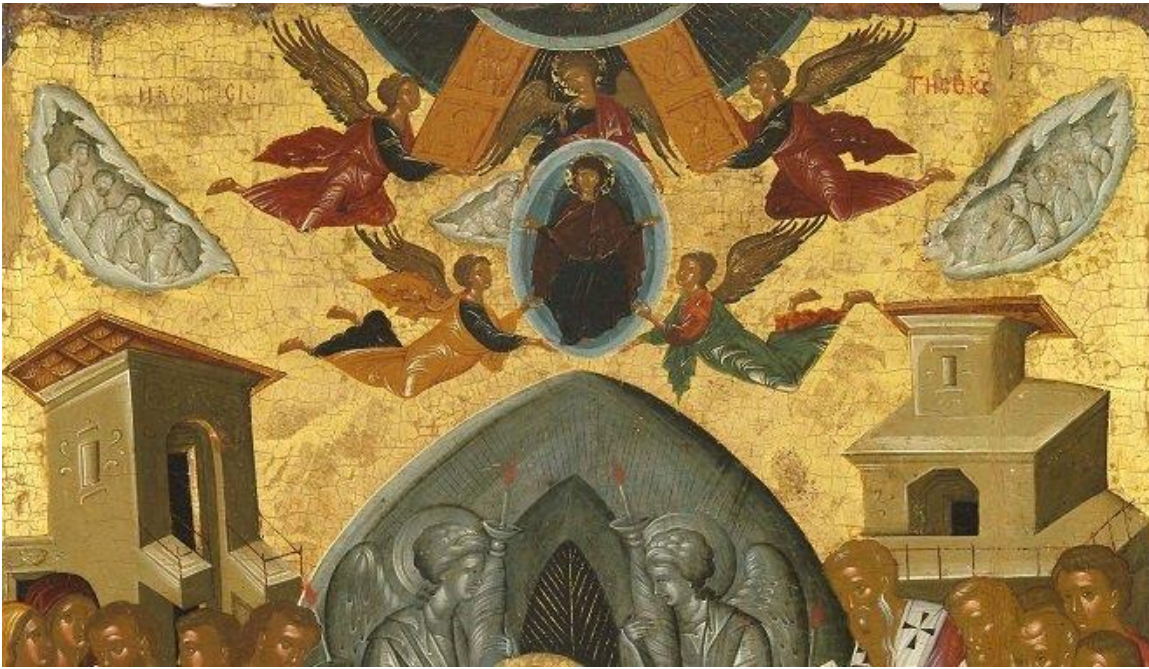
Σ’ αυτές τις φράσεις βρίσκονται δύο κρίσιμες αντιφάσεις προς την λογική και την εμπειρία του ανθρώπου σε μια σωτηριολογική διάσταση. Η Παναγία υπήρξε προ τόκου, εν τόκω και μετά τόκον αειπάρθενος και αδιάφθορος. Συγκεντρώνει επάνω της την χάρη της παρθενίας και την χάρη της μητρότητας.[2] Αυτό, βέβαια, το αφύσικο γεγονός είναι φυσική συνέπεια της θέσης της μέσα σε όλη την δημιουργία. Αυτή εξάλλου απ’ όλη την κτίση, σύμφωνα με τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, δέχεται την χάρη του Θεού, την οποία στη συνέχεια κατανέμει “κατ’ αξίαν” σε όλα τα κτίσματα.[3]

Μετέστης προς την ζωήν : Η Μητέρα του Χριστού τρεις ημέρες μετά την Κοίμηση και την ταφή “μετέστη” στους ουραμούς. Η “μετάσταση” της Θεοτόκου είναι ταυτόχρονα ανάσταση και ανάληψη. Δηλαδή, το νεκρό της σώμα συνδέθηκε πάλι με την ψυχή της και “ανελήφθη” από τον Υιό. Δεν ήταν δυνατόν αυτή που γέννησε Τον νικητή του θανάτου να κατέχεται από τον

θάνατο. Αυτή όμως η “μετάσταση” δεν χώρισε την Θεοτόκο από τον κόσμο. Γι’ αυτό ψάλλει ο υμνογράφος: “εν τη κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες Θεοτόκε”: Σ’ αυτή την πρόταση βρίσκεται η δεύτερη αντίφαση προς την ανθρώπινη φύση . Ο θάνατος σηματοδοτεί για εμάς ένα μόνιμο χωρισμό. Χωρίζει αμετάκλητα αγαπημένα πρόσωπα. Από το Χριστό όμως ο θάνατος έγινε κοίμηση και περισσότερο από όλους τους Αγίους, η Θεοτόκος, παρά την “κοίμησή” της, συνεχίζει να είναι παρούσα μέσα στο κόσμο με την αδιάλειπτη προστασία της.[4] Μας επικουρεί και μας λυτρώνει, πρεσβεύει για τη συγχώρησή μας και μας θεραπεύει ψυχικά και σωματικά τον καθένα προσωπικά και ξεχωριστά. Αυτό άλλωστε μαρτυρούν τα αμέτρητα θαύματά της.

Μητῆρ υπάρχουσα της ζωής, και ταις πρεσβείαις ταις σαις λυτρομένη, εκ θανάτου τας ψυχάς ημών: Εκατοντάδες προσωνύμια, Οδηγήτρια, Γιάτρισσα, Πλατυτέρα, Βρεφοκρατούσα, Γλυκοφιλούσα, Ελεούσα, Παντάνασσα, Κεχαριτωμένη, Γοργουπήκοος, Προυσιώτισσα, Ελευθερώτρια, Αθηνιώτισσα, Των πάντων Χαρά και πολλά άλλα ακόμη, την αγκαλιάζουν κατανυκτικά , μυσταγωγικά, με δάκρυα ευγνωμοσύνης. Είναι η Παναγία, η μητέρα όλων μας. Εξ ου και οι Θεομητορικές εορτές και τα αναρίθμητα προσκυνήματα, όπου πλήθος πιστών γονατίζουν ευλαβικά, έκθαμβοι και εκστατικοί μπροστά στην απαστράπτουσα αίγλη του προσώπου Της. Την εκλαμπρύνουν και την τιμούν με μια ψυχή και ένα στόμα. Η ζωή και το όνομα της Παναγίας γίνεται ένα με τη ζωή της Εκκλησίας και των πιστών ατομικά.[5] Δεν υπάρχει Ιερή Ακολουθία, όπου δεν θα αναφερθεί το τιμημένο όνομά της. «Της Παναγίας αχράντου υπερευλογημένης, ενδόξου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας» μνημονεύουμε κάθε φορά που προσφέρουμε δοξολογικό και ικετήριο ύμνο στον Θεό. Η Θεοτόκος αποτελεί τη γέφυρα που μας οδηγεί από τη γη στον ουρανό. Είναι η μεσίτρια που ενώνει τη γη με τον ουρανό, τον Θεό με τον πεπτοκώτα άνθρωπο. Ο ευλογημένος λαός του Θεού, λοιπόν, βλέπει στο πρόσωπο της Παναγίας την Νέα Εύα – Ζωή, την υπάκουη ανταπόκριση του ανθρώπου στη λυτρωτική απόφαση της θείας αγάπης. Την ζει ως αντιπρόσωπο όλων των ανθρώπων, ως τον «καρπό των κτισμάτων του Θεού». (Άγιος Ν. Καβάσιλας) .[6]

Όσο προκύπτει το ερώτημα τι εορτάζουμε κατά την εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και πώς εξηγείται ο πανηγυρικός τόνος σε ένα τέτοιο γεγονός. Η Κοίμηση της Παναγίας πανηγυρίζεται με χαρά γιατί δεν είναι κοίμηση ενός κοινού θνητού. Εκείνη είναι η γεννήσασα τον Αρχηγό της ζωής: «τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησεν, ως γαρ ζωής Μητέρα προς την ζωήν μετέστησεν, ο μήτρανοικήσας αιειάρθενον». (Κοντάκιο Κοιμήσεως της Θεοτόκου). Δεν θα μπορούσε να μείνει στον τάφο και να την φθείρει ο θάνατος, γιατί την μετέστησε στην αιώνια ζωή και την μετέφερε στον ουρανό ο Υιός της, ο οποίος με την Ανάστασή του νίκησε το θάνατο. Εύλογα επικράτησε λοιπόν ο τόνος του πανηγυρισμού, με τον οποίο εορτάζει η Εκκλησία την προς ουρανόν μετάσταση της Παναγίας. Μάλιστα ο Άγιος Ανδρέας Κρήτης αναφέρει ότι κατά την εορτή της Κοιμήσεως «πάσα γλώσσα χορευέτω και προσαδέτω τη Θεοτόκω το χαίρε», δείχνοντας τον εγκωμιαστικό τόνο του χαιρετισμού στη Θεοτόκο με κάθε τρόπο.[7] Η γιορτή αυτή συγκινεί τις καρδιές όλων των ορθοδόξων, που τρέχουν να γεμίσουν τις εκκλησίες και να ζητήσουν τη χάρη και τη βοήθεια της Παναγίας μας. Προσπαθούν με κάθε τρόπο να τιμήσουν Αυτήν που ύψωσε το ανθρώπινο γένος στην Αγιότητα, να την ευχαριστήσουν και να την παρακαλέσουν για ανακούφιση από τον πόνο και ισχυρή προστασία.[8]

Στη χάρη της, λοιπόν, προστρέχουμε όλοι , ιδιαίτερα τις μέρες του Δεκαπενταύγουστου. Χτίζουμε όλοι μια μοναδική σχέση μαζί Της και νιώθουμε ότι ως ακούραστη Μάνα μας σκέπει και με την επίκληση Της μας προσφέρει την χαρά σε στιγμές απόγνωσης. Αυτή η αδιάλειπτη διάσταση της μεσιτείας αποκαλύπτεται και στα λόγια με τα οποία ο ιερέας εξάγει και εναποθέτει την μερίδα της Θεοτόκου επάνω στο ιερό δισκάριο, στα δεξιά του Αμνού, τελώντας την αναίμακτο θεία λατρεία «Παρέστη ή Βασίλισσα έκδεξιῶν Σου, ἐνίματισμῶ διαχρύσω περιβεβλημένη πεποικιλμένη».[9] Το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, γίνεται «εξαιρέτως» για Εκείνην με την προσφορά της.

Το παράδειγμά της, η απέραντη πίστη της, η εκούσια υπακοή της στο Θείο Θέλημα, ο ουράνιος χαρακτήρας της και η υπομονή της εμπνέουν, καθοδηγούν, κατευθύνουν όλους μας προς τον Κύριο μας. Γι' αυτό και γονατίζουμε μπροστά στην Εικόνα της και συνεχώς επικαλούμαστε τα όνομά της, επειδή ακριβώς αυτή η ενέργεια είναι η πιο αβίαστη μεταφυσική διάσταση της ψυχής μας.

Μέσα στο καλοκαίρι λοιπόν η Γιορτή της Παναγίας «κάνει την πατρίδα μας να ευωδιάζει πνευματικά», όπως έλεγε ο Φώτης Κόντογλου, ο οποίος τόνιζε ότι «η Παναγία είναι η μητέρα της Ορθοδοξίας και όποιος αγαπά και εμπιστεύεται τη ζωή του στα χέρια Εκείνης τότε ζει γαλήνια και πνευματικά! Γι' αυτό και είναι χρέος όλων μας όχι μόνο να την ευγνωμονούμε, αλλά και να αγωνιζόμαστε να ζήσουμε όπως Εκείνη έζησε.

Πρέπει ωστόσο όλοι μας να αναλογιστούμε ποια είναι η σχέση μας με την Παναγία. Είναι μια σχέση ουσιαστική και βιωματική ή μια σχέση τυπολατρική; Ειδικότερα στην εποχή μας έχουμε ανάγκη να χτίσουμε μια προσωπική βιωματική και Αγιοπνευματική σχέση μαζί Της .Είναι σημαντικό να στεκόμαστε προσευχητικά και με απόλυτη ταπείνωση και προσήλωση απέναντι στην Παναγία μας. Να ψάλλουμε τους Χαιρετισμούς και την Παράκληση καθημερινά ως αντίδωρο της αγάπης και της προστασίας Της. Ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί έχουμε πολλές ευκαιρίες να χαιρόμαστε , να διώχνουμε το φόβο, την απόγνωση και να ζούμε την ελπίδα, τη χαρά, την ειρήνη και το φως. Δεν πρέπει να πληγωνόμαστε από δευτερεύοντα ζητήματα γιατί έχουμε μεγάλους πνευματικούς θησαυρούς, μεταξύ των οποίων και την Παναγία μας. Γιορτάζουμε με την καρδιά μας και πάσα πνοή γεμάτη ελπίδα

πως η Παναγία θα γίνει και πάλι η ασπίδα, η σκέπη και η ελπίδα, αρκεί να στραφούμε με ενότητα και ομοψυχία στον Υιό και Θεό της. Τότε και πάλι θα βιώσουμε το θαύμα της Φοβεράς Προστασίας της για κάθε αδικημένη και πληγωμένη ψυχή και πρωτίστως για την πατρίδα μας την Ελλάδα.

Ολοκληρώνοντας τις ανωτέρω σκέψεις, εύχομαι η Θεοτόκος να ευδοκεί τον πνευματικό αγώνα του καθενός μας, μέσα από την πρεσβεία Της στον Υιό και Θεό Της .

Ας την προσκυνούμε λοιπόν τιμητικά και ας την θερμοπαρακαλούμε διακαώς με τα εξής λόγια: **«Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον το γένος Σου!»**.

Βιβλιογραφία:

[1] Σπυρίδων Αντωνίου, Εισαγωγή στη θεωρία και μορφολογία της ψαλτικής τέχνης, Θεσσαλονίκη,2013.

[2] Ιωάννης Δαμασκηνός, Λόγος εις την Κοίμησιν της Θεοτόκου 2, PG. 96

[3] Γρηγόριος Παλαμάς, Ομιλία NB', Εις τήν εις τά ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον της Θεοτόκου, εκδ Σ. Οικονόμου, Αθήνα 1861.

[4] Άγιος Μάξιμος Ομολογητής , Ο Βίος της Υπερευλογημένης Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας , Άγιον Όρος ,2013

[5] Ιωήλ Φραγκάκος (Μητροπολίτης Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας), Η Θεόπαις Μαριάμ, Έδεσσα 2012

[6] Νικολάου Καβάσιλα, Εις τήν πανένδοξον Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν καί παναχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου επιμ. Π. Νέλλας, Αθήνα 1974

[7] Γεώργιος Φίλιας, Οι Θεομητορικές εορτές στη λατρεία της Εκκλησίας, Αθήνα, 2002

[8] Ιερόθεος (Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου)Οι Θεομητορικές Εορτές, Λιβαδεία,2016

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>